

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
з дисципліни
«Теорія і методика українського народного танцю»

Умань – 2015

УДК 793.31 (075.8)
ББК 85.325я73
В 54

Рецензенти:

Устименко-Косоріч О. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Андрощук Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Болдирев А. А., викладач циклової комісії музики та методики музичного виховання, хореографії Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Тараса Шевченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 5 від 25 листопада 2015 р.)*

В54

Куценко С. В. Виховний потенціал українського народного танцю: навч.-метод. посібник з дисципліни «Теорія і методика українського народного танцю» / упор. Сергій Володимирович Куценко. – Умань : ФОП Жовтий О. О, 2015. – 180 с.

Зміст навчально-методичного посібника розкриває виховний та творчий потенціал українського народного танцю у процесі фахової підготовки студентів при вивченні дисципліни «Теорія і методика українського народного танцю» та спрямований на засвоєння майбутніми вчителями хореографії ґрунтовних знань та вмінь у процесі практичних занять та самостійної роботи.

Навчально-методичний посібник підготовлений для викладачів та студентів хореографічних відділень вищих навчальних закладів, керівників хореографічних колективів.

© УДПУ імені Павла Тичини,
Факультет мистецтв,
Кафедра хореографії та художньої культури,
© Куценко С.В., 2015

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ....	6
1.1. Виховний потенціал українського народного танцю.....	6
1.2. Формування творчого потенціалу студентів-хореографів на заняттях українського народного танцю.....	18
1.3. Жанрова різноманітність українського народного танцю як засіб формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії.....	20
1.4. Вплив естетичного виховання на формування творчого потенціалу студента-хореографа засобами українського народно-сценічного танцю.....	25
2. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА.....	34
2.1. Програма навчальної дисципліни «Теорія і методика українського народного танцю.....	34
2.2. Методичні рекомендації до створення хореографічного твору (етюду).....	79
2.3. Опис українського народного танцю «Гонивітер» з репертуару народного аматорського ансамблю народного танцю «Яворина» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Постановка та запис – С. В. Куценка)	95
2.4. Комплекс проблемно-розвивальних завдань	141
2.5. Словник танцювальних термінів і виразів.....	160
ЛІТЕРАТУРА.....	175
ДОДАТКИ.....	177

ПЕРЕДМОВА

Одним із найважливіших резервів у процесі стрімкого розвитку сучасного суспільства є творчий потенціал підростаючого покоління, який є рушієм прогресу у всіх сферах людської цивілізації. Серед сучасних концепцій творчості найбільш визнаною є модель, яка складається з трьох компонентів: мотивація особистості до певного виду діяльності; креативність особистості; розвиток спеціальних здібностей.

Загальновідомим є твердження науковців різних галузей сучасної науки, що кожна людина обдарована і провідне завдання педагогів полягає у розкритті її творчого потенціалу. Тому, складовою спеціальної обдарованості є творча обдарованість, що формується і розвивається у процесі творчої діяльності. Варто відзначити, що працівники кафедри хореографії та художньої культури факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини приймають активну участь у формуванні та сприяють розвитку саме творчої особистості студентів-хореографів. Зокрема у процесі вивчення дисципліни «Теорія і методика українського народного танцю».

Система викладання хореографічних дисциплін у вищому педагогічному навчальному закладі спрямована на надання студенту-хореографу ґрунтовних знань та практичних навичок у процесі навчання. Та їх основною метою є загартування і підготовка майбутнього вчителя до творчої праці. Тому важливе місце займають творчі резерви студента, набуті та сформовані у процесі навчання.

Таким чином, залучення майбутніх учителів хореографії до творчих форм діяльності у процесі вивчення хореографічних дисциплін сприяє своєчасному виявленню та успішному розвитку творчої обдарованості, стає важливим етапом формування творчого потенціалу особистості студентів, їх розвитку як людей творчо обдарованих, які люблять і розуміють мистецтво, оскільки творча робота з майбутніми вчителями – один з пріоритетних напрямків розвитку сучасного суспільства.

Пропоноване видання містить значну кількість матеріалу навчально-методичного характеру для підготовки вчителя хореографії з високим рівнем творчого потенціалу. Праця включає в себе аналіз наукових розвідок з проблем виховного і творчого впливу українського народного танцю на особистість, програму з дисципліни «Теорія і методика українського народного танцю», рекомендації до створення народної хореографічної композиції, опис авторського хореографічного твору «Гонивітер», комплекс

проблемно-розвивальних завдань для формування творчого потенціалу особистості тощо.

Зміст навчально-методичного посібника має на меті здійснити позитивно якісний вплив на особистість майбутніх учителів хореографії у процесі вивчення «Теорії і методики українського народного танцю», оскільки, на даний час, виховання та навчання засобами народної творчості набуває все більшої актуальності. Народний танець є однією з вищих духовних цінностей та ефективним засобом не тільки всебічного виховання, збереження традицій народної культури, а й могутнім двигуном творчого розвитку особистості.

Таким чином, оволодіння майбутніми фахівцями системою знань, умінь і навичок, компетенцій у галузі української народної танцювальної творчості дозволить їм більш ефективно, на творчому рівні, будувати свою професійно-педагогічну діяльність, реалізовувати нові підходи до навчання і виховання учнів, де одним з першорядних завдань визначається становлення творчої системи мистецької освіти – системи, орієнтованої на нові, високі освітні результати, сенс і мета яких – розвиток творчої особистості майбутнього вчителя танцю у процесі навчально-творчої діяльності.

*старший викладач кафедри хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
Куценко Сергій Володимирович*

